

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.480/2006/3. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Varga László ügyvéd (5300 Karcag, Kálvin utca 13.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Asztalos Erzsébet ügyvéd (1143 Budapest, Stefánia u. 55. III/3.) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szavatossági igény érvényesítése iránt indított perében - melybe a felperes pernyertessége érdekében a Dr. Varga László ügyvéd (5300 Karcag, Kálvin utca 13.) által képviselt I. rendű, II. rendű, és III. rendű, az alperes pernyertessége érdekében a jogtanácsos által képviselt IV. rendű beavatkozók beavatkoztak - a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 1. P. 21.082/2005/63. számú ítélete ellen az alperes részéről 65. és 66. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy a felperes által az államnak megfizetendő kereseti illeték összegét 900 000 (Kilencszázezer) forintba felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 360 000 (Háromszázhatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A 2001. október 16-án kötött adásvételi szerződés szerint a felperes megvásárolt az alperestől 1 darab ... típusú traktort az áfát is magában foglaló 25 350 000 forint vételár ellenében. Az adásvételi szerződés 4. pontja szerint a IV. rendű beavatkozó, mint lízingbeadó a felperessel kötött lízingszerződésben a felperesre engedményezte az alperessel, mint eladóval szemben az adásvételi szerződésből eredő jogosultságokat a tulajdonjog kivételével. A felperes és a IV. r. beavatkozó ugyanekkor lízingszerződést kötöttek a traktorra vonatkozóan azzal, hogy a felperes által teljesített vételár előleget a lízingdíjba számolták el. 2000-2001. gazdasági években a felperes használatában 90 hektár, az I-III. rendű beavatkozók használatában 189 hektár földterület volt.

A traktor átvételét követően sorozatos meghibásodások jelentkeztek, a meghibásodások miatt 17 alkalommal került sor javításra, a traktor 180 napot esett ki a folyamatos munkából. Az utoljára 2003. április 1-én készre jelentett és javított traktort a felperes nem vette át, közölte, hogy az adásvételi szerződéstől hibás teljesítés miatt eláll. Az alperesi beavatkozó 2003. május 16-án elkészítette a lízingszerződés megszüntetéséből eredő elszámolást, a felperes 1822 üzemóra teljesítménnyel adta át az alperesnek a lízingtárgyat.

A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az erőgép sorozatos meghibásodása miatt a Ptk. 306. §-ának (3) bekezdésében biztosított - az adásvételi szerződéstől való elállás - jogával jogszerűen élt, továbbá 49 709 458 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes jogszerűen állt el az alperes és az alperesi beavatkozó között létrejött adásvételi szerződéstől. Az alperes fellebbezése és az alperesi beavatkozó csatlakozó fellebbezése folytán a Szegedi Ítéltábla ... számú ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság számú végzésével az alperes felülvizsgálati kérelmét elutasította a törvényi feltételek hiánya miatt.

A felperes 36 548 187 forint kártérítés megfizetésére irányuló módosított kereseti kérelmében 13 927 791 forintot lízingdíj megfizetése címén, 1 804 777 forintot többletköltség megfizetése címén, az I. rendű felperesi beavatkozó idegen gép igénybevételenek költsége miatt 1 518 400 forint, elmaradt haszon címén 2 471 000 forint, a traktor kapacitásának lekötése céljából az I. rendű beavatkozóval kötött bérleti szerződés meghiúsulása miatt 15 000 000 forint elmaradt vagyoni előny, továbbá hozamkiesés címén 1 829 219 forint és ezek kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés hibátlan teljesítése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, az 5 570 000 forint állami támogatást a felperes a költségvetés részére nem fizette vissza, ebből eredően kára nem keletkezhetett. Összecsúszásában 7 978 306 forint vagyoni hátrányt elismert, azonban arra hivatkozott, hogy 379 485 forint késedelmi kamat címén teljesített összeget a felperes nem háríthat át, mert az a saját késedelmére visszavezethető okból keletkezett. Viszontkeresetét terjesztett elő 13 183 200 forint használati díj megfizetésére, amely a 2001. október 25-e és 2003. február 17-e közötti időszakban merült fel.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, 3 750 000 forint összeg erejéig elismerő nyilatkozatot tett arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság kereseti kérelmének teljes egészében helyt ad.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 7 978 306 forintot, annak 2003. május 13-tól járó kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 630 000 forint részperköltséget, kötelezte a felperest 421 308 forint, az

alperest 1 269 690 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a jogerős közbenső ítélettel megállapítottan a felperes jogosult volt az alperes és a IV. rendű beavatkozó között létrejött adásvételi szerződéstől való elállásra. Az elállás a Ptk. 320. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződést felbontja, így a Ptk. 319. § (3) bekezdése értelmében a szerződés annak megkötése időpontjára visszamenő hatállyal szűnik meg és a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. A felperes 2002. február 17. napján alperesnek átadta a traktort, ezzel eleget tett a szerződés tárgyát képező dolog visszaadási kötelezettségének.

A IV. rendű beavatkozó azonban nem engedményezte a vételárral kapcsolatos visszakövetelési igényét, ezért a felperes kártérítési igényét nem a Ptk. 319. § (3) bekezdése alapján, hanem a Ptk. 310. §-a alapján bírálta el.

Ebben a körben a felperes által kifizetett 13 548 306 forint összegű lízingdíjból 5 570 000 forintot levonásba helyezett, mert a felperessel szemben az állami támogatást még nem követelték vissza. Megalapozatlannak találta a többlet-költségek, a hozamkiesés címén előterjesztett kártérítési igényeket, a mezőgazdasági szakértő véleménye alapján rögzítette, hogy a perbeli traktor a meghibásodások ellenére 1000 hektáros terület megművelésére alkalmas volt, idegen munka igénybevételére sem a felperesnél, sem I. rendű felperesi beavatkozónál nem került sor. Utalt arra is, hogy a felperes és a IV. rendű beavatkozó által kötött lízingszerződés tartalma szerint a felperes nem volt jogosult a traktor más részére történő, akár ingyenes átengedésére sem.

Az alperes elutasított viszontkereseti kérelmével kapcsolatban kifejtette, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a szerződéstől a hibás teljesítés miatt történő elállás esetén nincs helye az elállásig a rendeltetésszerű használat folytán fennállott értékcsökkenés és használati díj megtérítésének, illetve a visszatérítendő ellenértékből való levonásnak a Ptk. 309. § (2) bekezdéséből, 319. § (3) bekezdéséből és a 320 §. (1) bekezdéséből következően. A PK. 32. számú állásfoglalás pedig azért nem alkalmazható, mert az a szerződés érvénytelensége esetén mondja ki a használati díj fizetési kötelezettségét a kötelezettnek. A pernyertesség, pervesztesség, valamint a felek által előlegezett költségek arányaira tekintettel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest részperköltség megfizetésére kötelezte, továbbá az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült feleket pervesztességük arányában kötelezte az eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes viszontkeresete szerinti marasztalását kérte azzal, hogy a 13 183 200 forintos használati díjba számítsa be az ítélet tábla a fellebbezéssel nem érintett, terhére megállapított marasztalási tőkeösszeget, annak kamatait, valamint a felperes javára fizetendő elsőfokú részperköltség összegét. Fellebbezése indokaként előadta, hogy az 1831 üzemóra teljesítmény tényként került megállapításra, ebből pedig az következik, hogy ilyen üzemóra-mértékben a felperesnek és a beavatkozóknak nem volt szükségük bér munka igénybevételére, ez az üzemóra mennyiség elegendő volt az 1000 hektáros terület megművelésére. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott eseti döntések tényállásukban a perbelitől eltérőek, vagy a használati díjra vonatkozóan megállapítást nem tartalmaznak. A Ptk. 309. § (2) bekezdésében írt értékcsökkenés más fogalmi körbe tartozik, mint a

dolog használatára tekintettel fizetendő díj, ebből következően a Ptk. 309. § (2) bekezdése nem zárja ki a használati díj fizetésének megítélhetőségét. A PK. 32. számú állásfoglalás pedig alkalmazható, mert a szerződés felbontása esetén olyan helyzet keletkezik, mintha a szerződést meg sem kötötték volna, ezért a szerződéskötés előtti helyzet visszaállítása körében ugyanúgy kell elszámolni, mint a szerződés érvénytelensége esetén. A perben kirendelt mezőgazdasági szakértő véleménye szerint 6 000 forint + áfa/üzemóra használati díj a viszontkeresetétösszegszerűségében is megalapozottá teszi.

Hivatkozott arra is, hogy 2006. május 26-án a felperes írásbeli nyilatkozatában elismerte a használati díj iránti viszontkereseti igény jogalapját 3 000 000 forint/áfa összegben. A felperesi tartozás elismerésre tekintettel ugyancsak megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítélete.

A fellebbezési határidőn belül az alperes fellebbezését kiegészítette a fellebbezéssel nem támadott marasztalási összegek (7 978 303 forint tőke és annak kamatai, 630 000 forint részperkölség) teljesítési határidejének a megváltoztatására. Annak indokaként azt jelölte meg, hogy a felperes korábban érvényesíthetné végrehajtási eljárás keretében a követelését, mint ahogyan az ugyanazzal a jogviszonnyal összefüggésben keletkezett alperesi viszontkereseti igényről jogerősen döntenének.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban a viszontkeresetösszegszerűségét részben elismerő nyilatkozata pusztán perbeli nyilatkozatnak minősült, melyet feltételhez is kötött.

Az ítélet táblája - fellebbezés hiányában - a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében nem érintette az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító és az alperest marasztaló rendelkezéseit.

Az elsőfokú ítélet viszontkeresetet elutasító rendelkezése ellen előterjesztett alperesi fellebbezést nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a viszontkereset elbírálásához szükséges körben a tényállást teljes körűen feltárta, és helyesen állapította meg - megfelelő jogi következtetések levonásával - hogy a használati díj megfizetése iránti viszontkereset alaptalan. Döntését a vonatkozó jogszabályok felhívásával kellően meg is indokolta, az abban foglaltakkal az ítélet táblája is teljes mértékben egyetértett.

A fellebbezésben hivatkozottakra tekintettel rögzíti az ítélet táblája, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott és a Bírósági Határozatok 2003. évében 496. szám alatt közzétett eseti döntés valóban nem a használati díjról szól, alapos továbbá az alperes arra történő hivatkozása, hogy a Szegedi Ítélet táblája ... számú ítéletében elfoglalt álláspont tartalmát az elsőfokú bíróság nem ismerte, továbbá nem jelölte meg a hozzáférés lehetőségét.

A Szegedi Ítélet táblája számú ítéletét az Ítélet táblai Határozatok évi évfolyamában, szám alatt tették közzé, annak tartalma szerint az elállás jogszerűsége esetén az eladó a kapott vételárat köteles visszafizetni, míg a vevő - egyidejű teljesítés mellett - az ingóságot

(traktort) köteles visszaadni. A Ptk. 309. § (2) bekezdése a jogosult gazdagodásának megtérítését, illetve használati díj fizetési kötelezettségét kizárja. A törvény szerint ugyanis a jogszerű elállás esetén a jogosult nem köteles a dolognak azt az értékcsökkenését megtéríteni, amely a rendeltetésszerű használat következménye, azaz ilyenkor a használatból eredő „avulás” a hibásan teljesítő kötelezett kockázatához tartozik.

A fellebbező alperes PK. 32. számú állásfoglalás tartalmával kapcsolatos interpretációját sem osztja az ítéletábra. A Ptk. 309. § (2) bekezdésének tiltó rendelkezésével szemben az érvénytelenség jogkövetkezményeivel foglalkozó állásfoglalás tartalma ellentétes jogi megítélést nem eredményezhet.

Az kétségtelen, hogy az értékcsökkenés és a használati díj nem azonos fogalmak, azonban rendeltetésszerű használat esetén a jogosult terhén kizárólag az amortizáció merülhetne fel, amelynek érvényesítését viszont a Ptk. a hibás teljesítés miatti jogszerű elállás esetén kizárja.

A felperesi képviselő 59. sorszám alatti nyilatkozata tartozás elismerésnek nem minősül, azt a Pp. 3. §-ában írtaknak megfelelően a rendelkezési jog körében kell értékelni.

A fellebbezésben előadottak szükségeltette kiegészítéssel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai szerint a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Észlelte azonban az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által fizetendő kereseti illeték összegét a módosított kereseti kérelem alapján állapította meg, ezért azt a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján annak összegét az ítéletábra felemelte, mert a helyes számítási mód szerint azt a legmagasabb kereseti kérelem alapulvételével kell megállapítani. Az illeték összegét az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja behatárolta.

Az alperest a közbenső ítélet elleni fellebbezése miatt a Szegedi Ítéletábra számú ítélete szerint - a lerótt 24 000 forint fellebbezési illeték mellett - további 876 000 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A közbenső ítélet elleni fellebbezés esetén az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja szerint alakul az illeték alapja, ezért a Szegedi Ítéletábra ítéletében rögzített illetékfizetési kötelezettséget az ítéletábra a perbeli fellebbezés illetékébe beszámította, emiatt a sikertelenül fellebbező alperes terhére fellebbezési illetékfizetési kötelezettséget már nem állapított meg.

Az alperes fellebbezése sikertelen maradt, ezért köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes javára másodfokú perköltséget fizetni, melynek összege meghatározásánál az ítéletábra figyelemmel volt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, (5) bekezdésben foglaltakra, valamint a 4/A §-ban írtakra.

D e b r e c e n, 2007. április hó 19. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró,
Erőss Károlyné dr. Vajvoda Ildikó sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-

Debreceni Ítéltábla

D e b r e c e n

Pf.I.20.480/2006/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Varga László ügyvéd (5300 Karcag, Kálvin u. 13.) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Dr. Asztalos Erzsébet ügyvéd (1143 Budapest, Stefánia út 55. III/3.) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen szavatossági igény érvényesítése iránt indított perében, - melybe a felperes pernyertessége érdekében a Dr. Varga László ügyvéd (5300 Karcag, Kálvin u. 13.) által képviselt I. r., II. r. és III. r., az alperes pernyertessége érdekében a jogtanácsos által képviselt IV. r. beavatkozók beavatkoztak - meghozta a következő

k i j a v í t ó v é g z é s t :

Az ítéltábla a Pf.I.20.480/2006/3. számú ítéletének rendelkező részét akként javítja ki, hogy a felperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegének felemelését mellőzi.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 1.P.21.082/2005/63. számú ítéletével a felperes által fizetendő államnak járó illeték összegét 421 308 Ft-ban, az alperes által fizetendő államnak járó illeték összegét 1 269 690 Ft-ban határozta meg.

A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.480/2006/3. számú ítéletével az elsőfokú ítélet helybenhagyása mellett a felperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 900 000 Ft-ra felemelte.

Az ítéletnek az illetékfizetésre vonatkozó indokolása tartalmazza, hogy az illeték összegét az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja behatárolta. Az ítélet tábla a felperes által fizetendő kereseti illeték számításánál nyilvánvaló számítási hibát vétett, mert az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint az illeték mértéke legfeljebb 900 000 Ft lehet. A pernyertesség - pervesztesség arányára figyelemmel az alperes marasztalásának megfelelően a kereseti illetékből 478 698 Ft-ot tartozik viselni, ebből következően az elsőfokú bíróság helyesen kötelezte a felperest 421 308 Ft kereseti illeték megfizetésére, melyet az ítélet tábla számítási hiba miatt felemelt.

A Pp. 224. § (1) bekezdése alapján az ítélet tábla mindezek miatt határozatát a rendelkező rész szerint kijavította.

D e b r e c e n, 2007. június 25. napján

. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró, Erőss
Károlyné dr. Vajvoda Ildikó sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -